

Sygn. akt I PK 5/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa M.W.  
przeciwko Sądowi Rejonowemu w K.  
o wynagrodzenie za pracę,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 listopada 2017 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i  
Ubezpieczeń Społecznych w S.  
z dnia 26 sierpnia 2016 r., sygn. akt IV Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i  
zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej 1350 zł (tysiąc  
trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa  
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z 28 lipca 2016 r. oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego w S. z 29 marca 2016 r. oddalającego powództwo o zapłatę tytułem równowartości niezwaloryzowanego wynagrodzenia w latach 2010-2015 wraz z odsetkami, odstępując od obciążania powódki kosztami procesu z drugą instancję.

Powódka zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w całości. Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, to jest: (-) art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez wydanie wyroku przez Sąd drugiej instancji w oparciu o nieaktualny

stan prawny, zastosowaniu przepisów ustaw nieobowiązujących w dacie orzekania, to jest ustaw budżetowych za rok 2011, 2012 i 2013; (-) art. 386 § 4 k.p.c. przez nieuchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i nieprzekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo że Sąd pierwszej instancji nie przeanalizował materialnoprawnych podstaw żądań powódki decydujących o istnieniu i wysokości roszczenia, zwłaszcza nie przeprowadził postępowania dowodowego w całości. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, to jest: (-) art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w zw. z art. 2 pkt. 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2011 z dnia 20 stycznia 2011 r. w zw. z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2012 z dnia 2 marca 2012 r. w zw. z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej w zw. z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy budżetowej na rok 2013 z dnia 25 stycznia 2013 r. w zw. z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej w zw. z art. 14 i art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. - ustawa budżetowa na 2015 r., poprzez ich nieprawidłową wykładnię i zastosowanie, polegające na: i) nie podjęciu możliwości zbadania i dokonania waloryzacji sądowej art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w zw. z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, w sytuacji gdy przepisy odnoszące się do waloryzacji świadczeń powódki, tj. przepisy ustawy budżetowej, nie obowiązywały już w dacie orzekania; ii) nieuwzględnieniu i niezastosowaniu art. 385<sup>1</sup> § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. w zw. z art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w zw. z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, iż w okolicznościach sprawy doszło do istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, co w świetle interesów stron i

zasad współżycia społecznego uzasadniało przeprowadzenie sądowej waloryzacji świadczeń powoda (waloryzacji *ex aequo et bono*); (-) art. 18<sup>3b</sup> § 1 pkt. 2 k.p. w zw. z art. 18<sup>3c</sup> § 1 i 2, art. 18<sup>3a</sup> § 1 i 2 i art. 18<sup>3d</sup> k.p. w zw. z art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w zw. z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej przez nieuwzględnienie okoliczności, iż „zamrożenie wynagrodzenia” powódki a przez to nieprzeprowadzenie waloryzacji, prowadziło do dyskryminacji w zakresie ukształtowania systemu wynagrodzeń grupy pracowników - w tym wypadku pracowników sądowych, a przez to w sposób wyraźny doprowadzało do naruszenia nakazu równego traktowania pracowników; (-) art. 2 Konstytucji poprzez naruszenie zasady sprawiedliwości społecznej i art. 24 Konstytucji poprzez naruszenie zasady ochrony przez państwo warunków pracy, i art. 32 Konstytucji poprzez naruszenie zasady, że wszyscy są wobec prawa równi i art. 64 ust. 1 i ust. 2 Konstytucji poprzez naruszenie zasady ochrony praw nabytych zw. z art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w zw. z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej poprzez spowodowanie, że powódka utraciła zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa z uwagi na naruszenie jej w/w konstytucyjnych praw.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniała istnieniem potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a także oczywistą zasadnością skargi. Wskazała, że przepisy dotyczące waloryzacji wynagrodzeń pracowników sądowych stanowiące o „zamrożeniu wynagrodzeń” - tj. art. 14a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury w powiązaniu z art. 2 pkt 4, art. 4 ust. 2, art. 5 pkt 2 i art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej nigdy nie doczekały się wykładni, mimo że budzą poważne wątpliwości. W związku z tym stwierdziła, że istnieje potrzeba wykładni przepisów dotycząca tego, czy dopuszczalne jest rozstrzygnięcie o prawach i obowiązkach stron stosunku pracy w oparciu o przepisy ustaw budżetowych nieobowiązujących już w czasie orzekania; odpowiednio

rozstrzygnięcie czy pracownik może z uwagi na nieobowiązywanie ww. przepisów ustaw budżetowych żądać i dochodzić waloryzacji wynagrodzenia w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego - art. 358<sup>1</sup> k.c. Zdaniem skarżącej z uwagi na brak zastosowania obowiązkowej waloryzacji wynagrodzenia powódki w oparciu o przepisy ustaw budżetowych, sądy powszechne powinny pochylić się nad tym problemem i dokonać waloryzacji sądowej wynagrodzenia w myśl art. 358<sup>1</sup> k.c. Uzasadniając z kolei twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżąca wskazała, że wynika ona już z samej treści pisma procesowego, a zawarty w niej problem dotyczący „zamrożenia wynagrodzenia” pracowników sądowych był w odczuciu społecznym wysoce niesprawiedliwy, a związane z tym zagadnienie prawne (brak zastosowania waloryzacji sądowej) było widoczne dla każdego pracownika bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie – o jej oddalenie, w każdym przypadku o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (por. postanowienie SN z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572).

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżąca wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia występowaniem w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz

oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej ze względu na problem dotyczący „zamrożenia wynagrodzenia” pracowników sądowych.

Na wstępie należy zauważyć, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. wynika z oczywistego widocznego *prima facie* naruszenia prawa. Tym samym nie można skutecznie twierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie określonego przepisu prawa i jednocześnie twierdzić, że ten sam przepis prawa jest rozbieżnie interpretowany przez sądy i z tego powodu wymaga wykładni (por. postanowienie SN z 14 maja 2008 r., II PK 17/08, LEX nr 829110). Skarżąca, tymczasem, z jednej strony wskazuje na problem prawny, który jej zdaniem jest rozbieżnie rozstrzygany w orzecznictwie sądów, z drugiej – ze względu na istnienie tego problemu kwalifikuje skargę jako oczywiście uzasadnioną. Taka redakcja wniosku wskazuje na niezrozumienie przez skarżącą przesłanki przesądu ujętej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. W konsekwencji skarżąca nie wskazała oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Przechodząc do oceny wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej ze względu na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.), przesłanka ta zachodzi wtedy, kiedy niejednolita wykładnia wskazanego przepisu wywołuje wyraźne wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie bądź, kiedy przepis ten nie doczekał się wykładni w kierunku wskazywanym przez skarżącego (por. postanowienie SN z 17 czerwca 2014 r., II UK 43/14, LEX nr 1738487 oraz powołane tam orzecznictwo).

Problemy prawne, których wyjaśnienia domaga się skarżąca, zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (por. wyroki SN z dnia 22 listopada 2016 r., III PK 15/16; z dnia 30 listopada 2016 r., III PK 13/16; z dnia 30 listopada 2016 r., III PK 14/16). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 listopada 2016 r. wskazał, że corocznie uchwalane ustawy budżetowe obowiązują w kolejnych latach budżetowych, co jednak nie oznacza, że z upływem roku budżetowego przestają obowiązywać, choćby dlatego, że wszelkie roszczenia z danego roku budżetowego podlegają weryfikacji na podstawie przepisów adekwatnej rocznej ustawy budżetowej. Uznał, że sądy powszechne nie mają jurysdykcji do korygowania ani

naprawiania ustaw budżetowych lub tzw. okołobudżetowych w celu usunięcia potencjalnych kolizji z ustrojowymi mechanizmami waloryzacji wynagrodzeń kuratorów sądowych. Sąd Najwyższy wskazał, że mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę ukształtowany przepisami pragmatyk pracowniczych, ściśle regulujących zasady i wysokość ustalania wynagrodzenia za pracę w nawiązaniu do regulacji budżetowych, wyklucza waloryzację na podstawie art. 358<sup>1</sup> § 3 k.c. Przepisy Kodeksu cywilnego mogą być bowiem w stosunkach pracy odpowiednio stosowane wyłącznie w sprawach nieunormowanych przepisami prawa pracy i pod warunkiem ich niesprzeczności z zasadami prawa pracy. Dlatego mechanizm ustawowej waloryzacji wynagrodzeń za pracę wyklucza waloryzację umowną albo jurysdykcyjną.

Powyższa wykładnia, pomimo że została sformułowana w sprawach o zapłatę tytułem wyrównania wynagrodzeń kuratorów sądowych podlegających waloryzacji ustawowej, zachowuje aktualność również w odniesieniu do waloryzacji wynagrodzenia skarżącej.

Uwzględniając powyższe, skarżąca nie wykazała, że sformułowane we wniosku problemy prawne nie zostały dotychczas rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu wniosku brak również argumentów prawnych, które nie zostałyby dotychczas rozważone przez Sąd Najwyższy, a które jednocześnie uzasadniałyby zmianę wykładni przyjętej przez Sąd Najwyższy.

Z tych powodów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 3 k.p.c., § 2 pkt 5 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.), oraz art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

as